

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری: ۰۰۰۰۰ دقیقه

نام آزمون: فارسی دهم درس یازدهم

تاریخ آزمون: ۱۳۹۸/۰۸/۱۱

نعمت الله ابولحسنی

۱ در بیت «سزد گر بداری سرش در کنار / زمانی بر آسایی از کارزار، زمان فعلها به ترتیب کدام است؟

- ۱ مضارع اخباری - مضارع التزامی - مضارع التزامی
 ۲ مضارع اخباری - مضارع التزامی - مضارع اخباری
 ۳ مضارع اخباری - مضارع التزامی - مضارع اخباری
 ۴ مضارع التزامی - مضارع اخباری - مضارع التزامی

۲ آرایه نوشته شده در مقابل کدام بیت نادرست است؟

- ۱ من ایرانیام آرمانم شهادت
 ۲ میندار این شعله افسرده گردد
 ۳ کنون رود خلق است دریای جوشان
 ۴ کجا می توانی ز قلبم ربایی
 ۱ تجلی هستی است، جان کندن من «متناقض نما»
 ۲ که بعد از من افروزد از مدفن من «استعاره»
 ۳ همه خوشه خشم شد خرمن من «تشبیه»
 ۴ تو عشق میان من و میهن من؟ «جناس»

۳ در کدام عبارت نادرستی املایی وجود دارد؟

- ۱ ملک گفت: سزاوری که در تعذیب تو مبالغت رود.
 ۲ می دانم که تو مفسدی و ثواب مصلحان چشم داری.
 ۳ جاهلی که از سر غضب و وقاحت و حسد برنخیزد.
 ۴ بازرگانی که زن نیکو گزیند و عمر در سفر گذارد.

۴ در ابیات زیر، در مجموع چند نهاد نادرست مشخص شده است؟

- الف) بری دان از افعال چرخ برین را
 ب) چو من مرغی نکرده صید ایام
 ج) چنین که بر دل من داغ زلف سرکش توست
 د) ای پدر پند کم ده از عشقم
 ه) به استغنا چنین مگذر ز من ای برق سنگین دل
 و) من خونین جگر از بس که با خود داغ او بردم
 ۱ نشاید ز دانا نکوهش بری را (دانا)
 ۲ مگر کز زلف او دامی بسازد (ایام)
 ۳ بنفشه زار شود تربتم چو در گذرم (بنفشه زار)
 ۴ که نخواهد شد اهل این فرزند (فرزند)
 ۱ مرا در آشیان هم مشمت خاری می شود پیدا!! (مشمت خاری)
 ۲ کنی هر جا به خاکم لاله زاری می شود پیدا (لاله زار)
 ۱ یکی
 ۲ دو تا
 ۳ سه تا
 ۴ چهار تا

۵ کدام بیت را می توان با بیت زیر، در تقابل مفهومی قرار داد؟

- «تا زبر خاکی ای درخت تنومند
 مگسل از این آب و خاک ریشه پیوند»
 ۱ سعیدیا حبّ وطن گرچه حدیثی است صحیح
 ۲ بود حبّ وطن ز ایمان وطن جان را بود جانان
 ۳ هم چنین حبّ الوطن باشد درست
 ۴ گرچه یونان وطن بس حکما بوده است
 ۱ نتوان مرد به سختی که: «من این جا زادم»
 ۲ وطن را گر شناسد جان به قربان وطن گردد
 ۳ تو وطن بشناس ای خواجه نخست
 ۴ نیست آگاه ز حکمت همه یونانی

۶ در بیت «حسرت نبرم به خواب آن مرداب / کارام درون دشت شب خفته است» کدام آرایه وجود دارد؟

- ۱ استعاره - تشبیه
 ۲ تضمن - استعاره
 ۳ تلمیح - تضاد
 ۴ متناقض نما - جناس

۷ در متن زیر چند غلط املایی وجود دارد؟

به خودم قول دادم، هیچ وقت درد و رنج خود و لحظه های انتضار طاقت فرسای خانواده ی بزرگ اسیران درد کشیده را فراموش نکنم. اگر فراموش کنیم و دچار قفلت شویم؛ دوباره هم گذیده می شویم. تاریخ کشورمان سرشار از خاطراتی است که یک نسل به فراموشی سپرده و تاوان آن فراموشی را نسل دیگری پرداخته است.

- ۱ ۴
 ۲ ۳
 ۳ ۲
 ۴ ۵

۸ کدام یک از بیت‌های زیر استعاره ندارد؟

- ۱ بخون گر کشتی خاک من دشمن من
- ۲ تنم گر بسوزی به تیرم بدوزی
- ۳ کجا میتوانی ز قلبم ربایی
- ۴ مپندار این شعله افسرده گردد
- ۵ بجوشد گل اندر گل از گلشن من
- ۶ جداسازی ای خصم سر از تن من
- ۷ تو عشق میان من و میهن من
- ۸ که بعد از من افروزد از مدفن من

۹ در کدام بیت جمله‌ی غیر ساده وجود ندارد؟

- ۱ خدنگ چشم تو در جان خاص و عام نشست
- ۲ آن که یک لحظه فراموش نگشت از یادم
- ۳ سرو هر چند به بالای تو می ماند راست
- ۴ از بهر خدا زلف میپیرای
- ۵ کمند زلف تو در حلق شیخ و شاب افتاد
- ۶ ظاهر آن است که هرگز نکند یاد مرا
- ۷ بنده تا قد تو را دید شد از سرو آزاد
- ۸ شب نیست که صد عریبه با باد صبا نیست

۱۰ مفهوم عبارت «دل‌ها آن چنان صفایی می یابند که وصف آن ممکن نیست.» با کدام گزینه قرابت معنایی بیشتری دارد؟

- ۱ من صفا بودم و آینه‌ام آلوده زنگ
- ۲ چه لازم وصف شعر آبدار خود کنی صائب
- ۳ دیده اهل صفا روشن که آن روشن روان
- ۴ اگر صفا طلبی کام دل مجوی که یار
- ۵ زنگ زاینه زدودند و صفا بخشیدند
- ۶ اگر دارد گهر آب صفا، پنهان نمی ماند
- ۷ یک بهشت جاودان با خود صفا آورده است
- ۸ چو در کنار نشست از میان صفا برخاست

۱۱ مفهوم عبارت «خاک مظهر فقرِ مخلوق در برابر غنایِ خالق است.» با کدام گزینه تناسب بیشتری دارد؟

- ۱ افتادگی آموز اگر طالب فیضی
- ۲ از خدا نبود روا جستن غنا
- ۳ فقر است راحت دو جهان زینهار از آن
- ۴ مالک ملک بقا گشتم و سلطان غنا
- ۵ هرگز نخورد آب زمینی که بلند است
- ۶ هست مومن را غنا رنج و غنا
- ۷ میل غنا مکن که غنا صورت غنا (رنج) است
- ۸ این تسلط به من از فقر و غنا بخشیدند

۱۲ مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- ۱ بلندی از آن یافت کاو پست شد
- ۲ زمین چون از تواضع خاک گشته
- ۳ چون شبم اوفتاده بدم پیش آفتاب
- ۴ کم تر از ذره نه‌ای پست مشو عشق بورز
- ۵ در نیستی کوفت تا هست شد
- ۶ غبارش سرمه افلاک گشته
- ۷ مهرم به جان رسید و به عیوق برشدم
- ۸ تا به خلوتگه خورشید رسی چرخ زنان

۱۳ در کدام بیت جمله غیر ساده وجود ندارد؟

- ۱ در حال خویشتن چو همی ژرف بنگرم / صفرا همی برآید از انده به سر مرا
- ۲ گر بر قیاس فضل بگشتی مدار چرخ / جز بر مقرر ماه نبودی مقرر مرا
- ۳ منگر بدین ضعیف تنم زانکه در سخن / زین چرخ پرستاره فزون است اثر مرا
- ۴ وز دیدن و شنیدن دانش یله نکرد / چون دشمنان خویش به دل کور و کر مرا

۱۴ کدام بیت «تشبیه» ندارد؟

- ۱ فرود آمد از دژ به کردار شیر
- ۲ به پیش سپاه اندر آمد چو گرد
- ۳ چو سهراب شیراوژن او را بدید
- ۴ چو سهراب را دید گردآفرید
- ۵ کمر بر میان بادپایی به زیر
- ۶ چو رعد خروشان یکی ویله کرد
- ۷ بخندید و لب را به دندان گزید
- ۸ که بر سان آتش همی بردمید

۱۵) نقش‌های دستوری کدام دو بخش مشخص شده در بیت، با نقش‌های دستوری ضمیر «م» در بیت زیر یکسان است؟ رعایت ترتیب اهمیتی ندارد.

«تمم گر بسوزی، به تیرم بدوزی / جدا سازی ای خصم، سر از تن من»

- ۱) چندان که می‌روم ز پی یار جز غبار / چیزی نمی‌رسد به من از رهگذار یار «چیزی، رهگذار»
 ۲) نگرفته است دامن من هیچ آب و خاک / الا که آب دیده و خاک دیار یار «من، یار»
 ۳) چون غنچه‌ام اگر چه بسی خار در دل است / من دل خوشم به بوی نسیم بهار یار «م، بهار»
 ۴) بلبل گذاشت شاخ سمن، میل خار کرد / یعنی که خوشتر از گل اغیار خار یار «شاخ، اغیار»

۱۶) در کدام بیت، از شیوه‌ی بلاغی استفاده نشده است؟

- ۱) روشنی طلعت تو ماه ندارد / پیش تو گل رونق گیاه ندارد
 ۲) گوشه‌ی ابروی توست منزل جانم / خوشتر از این گوشه پادشاه ندارد
 ۳) تا چه کند با رخ تو دود دل من / آینه دانی که تاب آه ندارد
 ۴) شوخی نرگس نگر که پیش تو بشکفت / چشم دریده ادب نگاه ندارد

۱۷) در کدام بیت، جمله‌ی غیر ساده وجود ندارد؟

- ۱) کنار از ما چه می‌جویی میان بگشا دمی بنشین / به اقبال مگر کاری بر آید زین میان ما را
 ۲) از آنم قصد جان کردی که من برگردم از کویت / «معاذ الله» که برگردم چه گردانی به جان ما را؟
 ۳) چو اجزای وجود ما مرکب شد ز سودایت / چه غم گر چون قلم گیرند مردم بر زبان ما را؟
 ۴) قیامت باشد آن روزی که بر سوی تو چون نرگس / ز خواب خوش برانگیزند مست و سرگردان ما را

۱۸) نقش دستوری کدام دو واژه‌ی بیت «چه کند کشته‌ی عشقت که نکوید غم دل؟ / تو میندار که خونریزی و پنهان ماند» به ترتیب برابر است با

نقش دستوری واژه‌های قافیه در دو بیت زیر؟

«من آزاده از خاک آزادگانم / گل صبر می‌پرورد دامن من
 جز از جام توحید هرگز نوشم / زنی گر به تیغ ستم گردن من»

- ۱) کشته، غم
 ۲) خون، پنهان
 ۳) پنهان، خون
 ۴) غم، کشته

۱۹) در کدام مصراع از شیوه‌ی بلاغی استفاده نشده است؟

- ۱) آمد افسوس کنان مغبجه‌ی باده فروش
 ۲) دوش رفتم به در میکده خواب آلوده
 ۳) شست و شویی کن و آن که به خرابات خرام
 ۴) غرقه گشتند و نگشتند به آب آلوده

۲۰) چند تا از بخش‌های مشخص شده، مشبّه به تشبیهی در بیت خود است؟

- الف) غرق دریای غمت را رمقی بیش نماند / آخر اکنون که بکشتی به کنار اندازش «دریا»
 ب) به شکلی می‌دوانم مرکب عمر / که اسب تند بر صحرا دوانی «مرکب»
 ج) نداشت چشم بصیرت که گرد کرد و نخورد / ببرد گوی سعادت که صرف کرد و بداد «گوی»
 د) ساحل نفس رها کن به تک دریا رو / کاندرا این بحر تو را خوف نهنگی نبود «نفس»
 ه) به تیغ هجر بگشتی مرا و برگشتی / بیا و زنده‌ی جاوید کن دگر بارم «تیغ»

- ۱) یکی
 ۲) دو تا
 ۳) سه تا
 ۴) چهار تا

۲۱) مفهوم بیت کدام گزینه از دیگر ابیات دور است؟

- ۱) اگر خواهی که پیش افتی به هر گام / به ترک خود بیاید گفت ناکام
 ۲) ما بدان مقصد عالی نتوانیم رسید / هم مگر لطف شما پیش نهد گامی چند
 ۳) خواهی که مقام «لی مع الله» یابی / گامی بنه از من و تویی پیشترک
 ۴) ز منزل هوسات ار دو گام پیش نهی / نزول در حرم کبریا توانی کرد

۲۲) کدام بیت، جمله‌ی غیر ساده ندارد؟

- ۱) شاید که باطم ن کند بی گنه فلک / کاندرا جهان نیابد چون من ملک ستای
 ۲) از دیدگاه پاشم درهای قیمتی / وز طبع که خرامم در باغ دلگشای
 ۳) گر بسته بود بر تو در خانه‌ی تو بود / بر هر کسی گشاده طریق صلوات تو
 ۴) یک چشم در سعادت نگشاد بخت من / کش در زمان نه دست قضا درکشید میل

۲۳ در همهٔ گزینه‌ها به جز گزینهٔ جملهٔ مرکب وجود دارد.

۱	آنان که خاک را به نظر کیمیا کنند
۲	گوشه‌گیران زود در دل‌ها تصرف می‌کنند
۳	به شادی و آسایش و خواب و خور
۴	اگر پوسیده گردد استخوانم
- آیا بُود که گوشهٔ چشمی به ما کنند
بیشتر دل می‌برد خالی که بر کنج لب است
ندارند کاری دل‌افکارها
نگردد مهرت از جانم فراموش

۲۴ بیت «یکدم آخر حجاب یکسو نه / تا برآساید آرزومندی» از جملهٔ تشکیل شده است و واژهٔ «آرزومندی» در نقش دستوری قرار دارد.

۱	مرکب - نهاد	۲	مرکب - مفعول	۳	ساده - نهاد	۴	ساده - مفعول

۲۵ بیت و از جملات غیر ساده تشکیل شده‌اند.

الف	من از بازوی خود دارم بسی شکر
ب	چو قسمت ازلی بی حضور ما کردند
پ	شورش بلبلان سحر باشد
ت	بلاي غمزهٔ نامهربان خونخوارت
- که زور مردم آزاری ندارم
گر اندکی نه به وفق و رضاست خرده مگیر
خفته از عشق بی‌خبر باشد
چه خون که در دل یاران مهربان انداخت
۱	ب و پ	۲	ت و پ	۳	الف و ب	۴	الف و ت

۲۶ در کدام گزینه به معنای درست واژگان «آرمان، وقاحت، گلشن، اسرا» اشاره شده است؟

۱	عقیده، بی‌شرمی، گلستان، دستگیرشدگان	۲	ارزش، بی‌حیایی، نام شهری در شمال ایران، جمع اسیر
۳	نگرش، بی‌شرمی، گلزار، گرفتاران	۴	آرزو، بی‌حیایی، نام روستایی در شمال ایران، اسیر

۲۷ در کدام گزینه غلط املایی وجود دارد؟

۱	سینه خواهم شرحه شرحه از فراق
۲	دل ما به دور رویت ز چمن فراغ دارد
۳	شنیده‌ام نسیمی خوش که پیر کنعان گفت
۴	دردا و دریغا که بُود عمر مرا
- تا بگویم شرح درد اشتیاق
که چو سرو پایبند است و چو لاله داغ دارد
فراغ یار نه آن می‌کند که بتوان گفت
شب‌ها شب هجر و روزها روز فراغ

۲۸ کدام گزینه به نقش دستوری قسمت مشخص شده اشاره دارد؟

«خدمت بزرگی است، آنها را از ذهن‌ها و حافظه‌ها بیرون کشیدن و به قلم و هنر و نمایش سپردن.»

۱	نهاد	۲	مفعول	۳	مسند	۴	متمم

۲۹ کدام بیت با دیگر ابیات هم‌مفهوم نیست؟

۱	به یاد چشم تو خود را خراب خواهم ساخت
۲	بگشای تربتم را بعد از وفات و بنگر
۳	در آن زمان که روند از قفای تابوتم
۴	ندارم دست از دامن به جز در خاک و آن دم هم
- بنای عهد قدیم استوار خواهم کرد
کز آتش درونم دود از کفن برآید
بود مرا دل سرگشته در قفای شما
که بر خاکم روان گردی بگیرد دامت کردم

۳۰ نقش دستوری واژهٔ مشخص شده در کدام گزینه نادرست است؟

۱	نه تسلیم و سازش نه تکریم و خواهش
۲	من آزاده از خاک آزادگانم
۳	مپندار این شعله افسرده گردد
۴	کجا می‌توانی ز قلبم ربایی
- بتازد به نیرنگ تو، توسن من «نهاد»
گل صبر می‌پرورد دامن من «مفعول»
که بعد از من افزود از مدفن من «مفعول»
تو عشق میان من و میهن من «نهاد»